

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Пощиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові 4-го дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Критика чи плюгавленє?

(Δ) Заяви, які появляють ся в «Руслані» і в «Ниві» надсилані з ріжних деканатів всіх трех епархій нашого краю проти безпримірних і в культурнім сьвітї небувалих нападів не Є. Екск. Митрополита Шептицького, як і на наших Владик особливож з нагоди статі «Діла» в ч. 182 п. з. Ad majorem Poloniae gloriam, викликали в редакції сего дневника велике роздратованє. Редакция намагає ся сим заявам відказати всякого значіння і ваги і таким легковаженєм перед рускою суспільностю показати свою силу, одначе та бадьорість редакції така штучна, що при всім тім намаганю до злегковаженя починів нашого духовенства появляє ся в кожній стрічці статі п. з. «Наше становище» в ч. 255. лютість і роздратованє, котре сьвідчить, що ціла акция руского духовенства викликана нападями «Діла» є для него вельми немила. І тут знов перед очима редакції виринає мара клерикальної партії, перед котрою редакция так тремтить, бо очевидно тільки собі присвоює монополє заступати справи руского народу і в его імени промовляти.

Змаганя руского духовенства до народної праці, організації і просьвіти називає «Діло» психопатичними обявами, чує ся тому, що руске духовенство своїть на сторожі Христової віри і Церкви, що єсть его найсьвятїйшим обовязком. А коли духовенство боронить ся перед безнастанними нападями «Діла» і радикальних часописий, приличним способом, то се в очах «Діла» значить, що оно «не лишає на діяльності сторонництва (народн. демокр.) сухої нитки». А при тім позволяє собі «Діло» таких несмачних висловів, начеб погана его статя «Ad majorem Poloniae gloriam» «стала справдішним пиром» для духовенства, мовби «оно просто розкошувало ся нею».

Треба справді стратити здорові глуди і здоровий смак, щоби рускому духовенству таке підсувати. Згадана статя «Діла» може викликати хиба найкрайніше обуренє і эгидливість, а розкошувати ся нею і так пирувати можуть хиба такі люди, що заправляли ся до редакторства по всяких Monitor-ах і тим подібних виданях і затратили почутє приличности і етики.

Редакция «Діла» запевняє, що Є. Е. Митрополит одержав достаточну с а т и с ф а к ц и ю заявою Видавничої

Спілки, що статя «Ad majorem Poloniae gloriam» була особистою виявою п. Л. Цегельского. Алеж зараз в слїдуючій статі mutatis mutandis переповіджено в «Ділі» майже ті самі обиди, а головний тепер редактор «Діла» п. М. Лозинський крім того перенїс всі ті погані напасти на Митрополита до київської «Ради», щоби й в широкім сьвітї розповсюдити всі ті безосновні напасти. Є се характеристичною прикметою редакції «Діла» не лише в справах духовних, але навіть в політ. справах і то в справах власної партії, одною рукою в «Ділі» писати так, а опісля другою деінде вести на власну руку політику, якої в такій мірі не можна провадити в «Ділі». Досить згадати про оцінку політики парлам. послів в «Літер. Вістнику» і оцінку політики д-ра Олесницького і д-ра Костя Левицького, котрим закидає ся спроневеренє нар. дем. принципам в «Раді» з пера п. М. Лозинського!

Редакция «Діла» застерігає собі право критики і так само що до обїжника Митрополита, котрий на его погляд має і громадянське значінє. Критика здорова і предметова є потрібна і хосенна, але коли редакция «Діла» думає, що статя «Ad majorem Poloniae gloriam» була критикою обїжника, то дуже помиляє ся і доказує, що не має понятя о критичі. Відсилаємо редакцію «Діла» до статі жидівського органу N. fr. Presse, яку она свого часу написала з нагоди енцикліки Сьв. Отця про модернізм. Отже нехай редактори «Діла», котрі хотять бути представниками опії руского народу а також руского духовенства, навчать ся приличности бодай з жидівського дневника, котрий ніколи не помістив би подібного памфлету на князя Церкви, як се зробив дневник, що хоче бути християнським, а викручує ся таким школярським викрутом, що хрестик на машині зломив ся!

З нагоди напасти «Діла» на Є. Е. Митрополита Шептицького.

З Заліщик пишуть нам:

Дня 5. жовтня с. р. відбув ся в Заліщиках сьбор деканальний. На сьборі запали одноголосно отсі рішеня:

I. Зібрані на сьборі деканальнім сьвященники пятнують напад «Діла» на Високостойну особу Іх Екскеленції Митрополита, пятнують яко брутальну злобу і заявляють повне до Них довірє, синівську преданність і щире признанє за Іх неутомимі труди для слави Церкви,

піднесеня нашого обряду і добра народу. При тім ухвалено вислати до Іх Екскеленції Митрополита телеґраму з висловленем повисших чувств і підписами усіх присутних.

II. Зібрані на сьборі деканальнім сьвященники протестують против антицерковних і антикатолицких напрямів проголошуваних нашими часописями.

III. Зібрані на сьборі деканальнім сьвященники нац.-дем. партії у виду ширячого ся руху ліберально-радикального Церкви ворожого, а нашій суспільности вельми небезпечного, рішили віднестись до заряду повітової організації політичної з слїдуючими жаданнями:

1) щоби організація повітова осудила публично рух ліберальний-індеферентний і радикальний, проявляючий ся у нашій суспільности і заявила, що стоїть і твердо стояти ме на ґрунті християнско-католицким;

2) щоби організація повітова віднеслась до всіх редакцій наших часописий, запротестувала проти ліберально-радикального напрямю ними проголошуваного і против уличних нападів на Достоїнків нашої Церкви, взиваючи, щоби на будуче в квестиях реліґійно-церковних не проголошували поглядів масонско-жидівських дневників, але щоби писали в душі церковно-католицким, або не забирали в тих справах цілковито голосу;

3) щоби організація повітова а зглядно Виділ повітової філії «Просьвіти» вїзвав місцеві Виділи своїх читалень, щоби по читальнях не принимано брошур і часописий радикальних і соціалістичних, та щоби люстратор читалень «Просьвіти» при нагоді люстрації поучував членів читальні про небезпечність того рода писем для нашої суспільности і що для них у читальнях «Просьвіти» місця бути не повинно.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Надії на парламентарне міністерство були під впливом всяких трудностей розвіяли ся і здавало ся, що треба буде хватити ся звичайного в Австрії способу, урядничого мініст. Одначе поліпшили ся вигляді на парламентарне або коаліційне міністерство, за яким рішучо промовляють христ. суспільники, котрі на творенє нового кабінету мають великий вплив. Окрім парламентарного міністерства домагають ся христ. суспільники, котрі безнастанно нараджають ся над сучасним пересиленєм, щоби в складі нового міністерства була переведена коаліційна ідея і щоби задалегідь довести до порозуміння між Німцями і Чехами і тим способом забезпечити можливість успішної роботи закондатної в держ. радї. Мимо могутного впливу, який они собі здобули на внутрішню політику австрійську, вдоволяють

ся лише двома теками а вимагають лише, щоби се були два економічно важні міністерські портфелі.

В останній хвилі також німецькі вільнодумці зрозуміли шкідливість для їх справ урядничого міністерства і ухвалили також резолюцію, котрою взивають бар. Бінерта до утворення парламент. міністерства. Можливість утворення коаліційного міністерства зависима одначе від зближення і порозуміння між Німцями а Чехами, а се зустрічає деякі труднощі. Чехи домагаються конечно, щоби Прашек став міністром рільництва, бо до иншого ресорту він не надає ся, а сему знов противлять ся рішучо німецькі хліборобники, котрі радіб там бачити Шрайнер а. Бар. Бінерт дуже довго переспра-вляв з Чехами і довів до певного зближення з Німцями, але не повело ся ще осягнути повного порозуміння. Вчора мала бути знов парламент. комісія чеськ. клубу у бар. Бінерта, щоби почути єго відповідь на поставлені нею домагання і від сего буде зависиме вступленє Чехів до нового кабінету. Наслідком того про-волікає ся утворенє нового кабінету, а тим часом цісар настає рішучо на скору по-лагоду пересилєня з огляду на межина-родне непевне положенє. Тимто і рада державна не збере ся, як спершу думали, 17. с. м. або 20, але як др. Вайскірхнер висловив ся, імо ірно аж 24 с. м.

Провідник христ. сусп. Словінців др. Шустершпич в розмові з редактором Slav. Corr. після конференції з бар. Бінертом заявив, що вигляди на утворенє коаліційного кабінету вельми некорисні і що імовірно скінчить ся на зложеню урядничого міністерства, котре ще перед новим роком розв'язалоб держ. раду. Редакция Slav. Corr. звичає, що обидва південно слав. клуби зблизили ся з собою, так, що в держ. раді будуть імо-вірно поступати однодушно.

В угорскім соймі вніс др. Векерле предлогу про злуку Боснії й Герцоговини, котру відіслано до комісії, а відтак референт предложив бюджет на 1909 р.

Справа виборчої реформи перейде тепер до комісії, питанє лише, коли она буде вибрана і коли розічне роботу. Запевняють, що Корона напирє на гр. Андрашого, щоби як найскорше ся справа була ухвалена і тому комісія має ще в листопадї зібрати ся, але коли скінчить свою роботу, се велике питанє. Сойм ледво чи перед весною буде міг розпочати обради над виборчим законом зовсім на ново перероблєним. В ключі независимців на запитанє гр. Батиянього заявив гр. Андраші, що між виборчим законом і новим поділом округів єсть іunctim.

Соціальна демократія угорска має розпочати загальний страйк проти плю-ральности виборчої реформи.

Телегр. коресп. бюо австрійске за-перечує розсїваним вістям, начеб від сербскої і черногорскої границі напали ватаги добровольців на Босну, начеб з авст. війська дезертували жовніри і начеб од-ного австр. жовніра застрілено. Так само не вірна вість, начеб сербского священника увязнено в Гацку з закидом зради державної, позаяк мав розкинути мані-фест до Сербів, щоби на Герцоговину наїхали і там викликали повстанє.

Заграниця.

Новою сесією російскої думи не дуже то цікавить ся російска суспільність, але зате Холмщани сподівають ся, що теперішня дума переведе відокремленє Холмщини. Про сю справу пише В. Косоноцкий в «Раді» ось що:

„Всі партії, до яких належать Холм-щаци від істинно-русских до крайніх лі-

вих сходять ся на думці, що Холмщину безотмінно треба виділити з Царства Польского, яко країну, що нічого спільного з Польщею не має З другого бо-ку Поляки-народовці всіма силами про-тивлять ся такому відокремленю Холмщи-ни, маючи за частину свою її землі, за свій «неотъемлений членъ», як висло-вив ся гр. Тишкевич. Богато паперу спи-сали, багато часу стратили, обговорюючи се питанє, а і досі єго не порішили. І як можна було погодитись, коли Поляки нінащо не хотять згодитись з тим, що Холмщина є частиною України, що Холм-щаци, то Українці. Коли народовцям ре-комендують заглянути в історію Холм-щини, вони кажуть, що історія не має ніякого значіння для національного пи-таня: як що історично розглядати наці-ональність, кажуть вони, то мусимо при-йти до переконаня, що ми всі які небудь варяги, чи полонці, через те на їх думку історичні докази того, що Холмщина ні-коли не була Польщею, треба відкинути геть. Колиж доводили їм, що і тепер в Холмщині більшість селян говорять по українському, що звичай їх зовсім не по-добні на польскі, що нарешті, одежа Холмщан нічого спільного з „конфедераткою“ не має, то на се пани-народов-ці відмовляють, що українська мова — се мішанина польскої з московскою, що ся мова зявилась наслідком панованя Московщини і т. и.

Так само відказують польскі наро-довці всякої ваги конгресам, виводіка-ють труднощі з кодексом заведенням там ще цісарем Наполеоном і з календаром. На останку бачить В. Косоноцкий лише такий вихід:

„Після всього, що було сказано, ясно, що доводи, котрі приводять наро-довці проти відокремленя Холмщини, не видержують ніякої критики; сими дово-дами они хотять тільки залякати та оду-рити наше та російске громадянство. Посли повинні мати се на увазі і в свій час рішучо виступити оборонцями відо-кремленя, котре зеднає Холмщаків з У-країною, додасть їм сили для боротьби з польщиною і раз на все відділить у-країнські землі від польских. Давно, ду-же давно, треба було се зробити; колиж раніш сього не зроблено, то тепер на-став час. Всі народні заступники, як од-єнь чоловік, повинні встати на оборону святого діла, добре памятаючи, що на них з надією дивлять ся чотириста ти-сяч Холмщан. Поки они могли — боро-нились сами; тепер они обезсиліли, і треба, конечно треба, їм допомогти.

Одначе ми думаємо, що самим від-окремленєм Холмщини від Польщі ще не буде обезпечена Холмщина, бо тоді почне ся ві насильне московщенє і опра-вославлюванє. Треба, щоби народні за-ступники подбали про народні школи з українською мовою і про приверненє у-нії, а тоді Холмщани не будуть з пра-вославля переходити на латаньство.

Що відокремленєм самим Холмщини не збереглась би укр. руска народність, що она пішлаб на поталу московщеню, на се сам В. Косоноцкий наводить дока-зи в тійже «Раді». Ось що пише він п. з. „Як просвїщають селян в Холмщині“:

„Давно я хотів поділити ся з чита-чами «Ради» своїми думками про „літе-ратуру“, яку розповсюджують наші „на-родолюбці“ серед темного люду Холм-щини. „Народолюбцями“ називають себе у нас оо. протестанти з Московщини, котрі прийшли до нас, щоб, мовляв, „предо-твратити-полонизацію этого несчастного уголка России“, та перевертні-Українці, котрі відцурались своїй рідній прадідів-скої мови, щоб „показати Полякамъ все величіє русской рѣчи“. Отсі народолюбці порішили ширити свої ідеї печатаням словом; з тою цілю заснували вони у

Холмі газету для народа «Холмскій На-родный Листокъ», котрий виходить два рази на місяць, і статі в ньому печата-ють ся на московській та українській мо-ві. Як се стало ся, що в такій «істинно-русской» газеті допустили «украинофиль-ство», про се багато можна булоб напи-сати, і я коли-небудь докладно розберу се питанє; тепер же скажу тільки, що українську мову було допущено тільки «временно, для постепенного ознакомле-нія народа съ литературнымъ общерус-скимъ языкомъ» та при умові, що по українському буде печататись тільки по-ловина газети. Якби там не було газета виходить, і я хочу познакомити читачів «Ради» з її змістом.

Поперед усього скажу, що редакто-ром газети назначили спочатку священни-ка Захарчука, голову «холмского союза русского народа», а потім архимандрита Діонізія, члена тогож таки союзу.

Дальше наводить В. Косоноцкий, я-кими статями годують сї редактори своїх читачів та що їх більша половина, а дру-га половина присьвячена істинно-русским питанням: «Георгій-Побідоносєць — голова союзу русского народа», «Хто наш ворог» (про жидів), «Колода» (дають католиків та їх ксьондзів) та ин. В останніх часах почали печататись „сны“ священника З., вяких він описує, як єго брали живцем на небо, що він там бачив, як плачуть ангели за „ополяченными“ Русинами і т. инше“.

„Мені здаєть ся, що із того матері-лу, який я тут привів, ясно, що дають нашому бідному темному Холмщаци чи-тати „народолюбці“. Але добре кажуть, що нема зла без добра: така писанина все більш одвертає селян од союзників, і можна сподіватись, що скоро „Листок“ будуть читати тільки сам редактор та єго співробітники! Треба булоб скористува-т.сь тим, та заложити тут яку-небудь у-країнську газету для селян-холмщаків, в котрій обговорювали сяб наші місцеві інтереси, та всі боять ся, щоб з ними не сталось так, як з д. Сполітаком, що по-чав було видавати газету „Буг“, а тепер висланий з Холмщини, яко „вредный элементъ!“

Отсе, що тут розказує д. В. Косо-ноцкий, стає певним доказом, що Холм-щани і «відтіля горяче і відсіля боляче», а тому треба довести інтелігенцію укра-їнську до свідомости народної, щоби взяла ся за справдешню просвїту.

В справі розмови цісаря Вільгельма, як ми вже згадували, внесено в німецькім парламенті інтерпеля-цій, над котрими розведено розправу. До сеї розправи привязували політичні круги незвичайно велику вагу, а чимчасом з ве-ликої хмари упав малий дощ. Независи-ме німецьке дивізіарство зазначає, що ся розправа не здійснила покладаних на ню надій навіть в найменших розмірах. Парламент не здобув ся на рішуче за-значенє своїх прав і оборону державних інтересів, висловив кн. Більову посере-дньо довіре, а при тім надію, що цісар буде в будучині поступати обережнійше. Нема отже причини, щоби канцлер ішов у відставку, бо побачив, що нема єму чого лякати ся парламенту.

Англійскій президент міністрів Аскіт виголосив на бен-кеті льондонської радниці (Guildhall) тра-диційну промову, в котрій висловив на-дію, що мир буде удержаний, а народо-господарске пригнобленє, яке тепер під грозою війни проявилось, не потриває довго. В Туреччині відбув ся незвичай-ний у всесвіттовій історії переворот. Змі-на берлінського договору вимагає з'оди-всіх держав на нім підписаних а також Туреччини. Англія не була зовсім проти-вна безпосередним переговорам Туреччи-ни з Австрією і Болгарією. Міністер-

президент висловив свою радість, що розмова з Ізвольським виказала згоду Англії з Росією в орієнтальнім питанню. Положене в Персії стало вельми грізне. Але Росія в трудних обставинах показує велике умірковане. Згадавши про взаємини Англії з Німеччиною, зазначив він, що цісар Вільгельм підчас вторинного побуту в Англії завив з притиском, що він вважає цілю своєї політики удержане мира в Європі і добрих взаємин між Німеччиною і Англією. Сей напрям панує також в Англії. В агалі ціла промова вплине на успокоєне і стає також доказом, що Англія не змагає до відокремлення Німеччини.

Французьке правительство недавно подало Сербії раду, щоби вт хомирала ся. Сї ради повторило недавно французьке правительство а до того прилучили ся також представники інших держав.

Напір держав був тим більше потрібний, бо Сербія вже від довшого часу робить широкі приготування воєнні, не згадуючи вже про організоване оруженнє натаг для викликання повстання в Боснії і про підбурюючі промови високо поставлених личностей. На се поступоване звернуло австр. правительство бачність держав при згаданій нагоді і висловило конечність, щоби представники держав в Білгороді в інтересі удержання мира зазначили те саме становище, як доси. Австро-Угорщина однак сама не робила в Сербії ніякого представлення в тій справі. До N. W. Tagblatt-у звіщають з Парижа, що австр. амбасадор висловив франц. правительству подяку за інтервенцію в Сербії. Однак Сербія не послухала сих приятельських рад Франції, бо збільшила в четверо своє військо, коли тимчасом Австрія на границі Боснії Герцоговини скріпила лише кордон жандармерії. Також амбасадори австро-угорські в Берліні, Лондоні, Петербурзі і Римі жалували ся на скріплене сербської армії.

Сербська рада міністрів одержала справоздане сербського міністерства загран. справ про вислід його поїздки до Парижа. Французьке правительство і комісія парламенту французького прийняли вельми привітливо сербського висланника, але дораджували сербському правительству великого уміркованя і обминати всякої провокації.

Заколот в Персії може дійти до вельми сумного вислїду. Перський шах

відкликав надане конституції, як се перед місяцем предвиджував дописуватель Times-a, і то вчинив в столиці Персії з цілим східним церемоніялом. Дипломати віднесли ся до сего зовсім спокійно, але англійський і російський послы відбули на раду і звернули ся до шаха з домаганєм, щоби привернув парламентаризм, бо побоюють ся, що знесенє конституції викличе грізні події в Персії. Тегеран переповнений війском, а до Тебрису висилають також значну часть війска з 12-ма пушками.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: † Косми і Даміана; римо-кат.: Серафіна. — В неділю: руско-кат.: Акиндина; римо-кат.: Леополяда.

— **Женьска семінарія учительска і виділова школа ім. Шевченка,** удержувані Руским Товариством педагогічним устроюють ві второк дня 17. листопада о годині 11-тій рано в великій салі „Народного Дому“ ювілейний концерт в честь Єго Свѣтости Папи Пія X.

— **Пам'яті пок. В. Антоновича** присвѣтила кївська „Просвѣта“ літературно-музично-вокальний вечір, який відбув ся дня 9. с. м. в народній аудиторії. На сцені серед зелені і цвітів уставлено пречудовий портрет небіжчика, представляючий, як він сидить в своїм робітнім кабінеті і через побільшаюче шкло розглядає якусь старинну монету. Про жите і діяльність Вол. Антоновича розказав д. Матусевський у відчуті. Найінтереснійшою точкою програми був жалібний марш на спомин Антоновича, написаний і виконаний М. Лявком. Між иншими виступив також п. О. Мпшуга, якого публіка витала дуже щиро. Кобзар Іван Кучеренко відспівав дві думи з супроводом бандури і дуже подобав ся публіці. Сей перший черговий вечір кївської „Просвѣти“ — як зазначає „Рада“ — зовсім удав ся, як що до артистичного боку так і матеріально.

— **Свѣточне отворенє** рускої гімназії у Вишніці відбуде ся дня 21. с. м. На свѣточне отворення придуть буковинські рускі послы до держ. ради і соймові.

— **Виділ Товариства св. Ап. Петра** епархії

станиславівської наділив з приходів року 1907: а) за помагами зворотними: церков в Хлопівці квотою 700 К, по 500 К церкви в Шидлівцях, Делятині, Кропивниці прилуч. до Іспаса, Звенигороді прилуч. до Зеленої і каплицю в Кичері прилуч. до Глибоки, а по 200 К церкви в Милівцях і Пшеничниках; б) за помагами безворотними по 400 К церкви в Вашківцях і Ціняві, а по 200 К церкви в Печерній прилуч. до Жежави, Боянчуку прилуч. до Погорилівки, Королівці прилуч. до Корнича, Пшеничниках, Потічку прилуч. до Снятина і каплицю в Давидах-Зруб прилуч. до Сторожинця. З Виділу Тов-а св. Ап. Петра в Станиславові дня 11. листопада 1908. о. І. Литвинович, председатель, Керницький, каспер.

— **Концерт кобзарський в Гуляйполі.** До Гуляйполя (Катеринославщина) загоствив кобзар Ткаченко. Українці заворушили ся, зацікавили ся. Адміністрація згодилась дати волосний будинок, в якому й відбув ся концерт 13. жовтня. Слухачів було повно; багатом довело ся вистоквати біля зачинених дверей, бо на всіх не вистачило місця. З початку концерта членом запорожської „Просвѣти“ д. Дзябенком було розказано історію кобзаря, а також про ту роль, яку відіграли кобзарі в минувшині України. Додавались відповідні поясненя й до дум та пісень. Кобзар був зодягнений в запорожске вбраня. Під мягкі, гармонійні звуки кобзи залунав тихий, алеж приятний голос Ткаченка. Журливі думи зачарували слухачів, які витали кобзаря гучними оплесками. Велике вражєне справили: дума „Про Морозенка“, пісня „Побратав ся сокіл“ та инші. Деякі з слухачів плакали. Кілька пісень було виконано в супроводі другої кобзи, на якій грав д. Дзябенко. Взагалі слухачі були дуже задоволені з концерта й вдячні шановним кобзарям. Шкода, що було мало селян на концерті.

(„Рада“)

— **Бл. п. свѣтє „Ъ“.** Кацапи з „Друга“ зробили похорон „твердому знакови“, за яким так побиває ся „Русское Слово“ і „Галічанін“ та морочать ним голову затуманенним мужикам. Отсе в шафці общ. „Другъ“ на львівськїм університеті читаємо буквально отсю оповістку: „Общее собрание членов „Друга“ состоится в воскресенье 15 нояб. н. ст. в читалкѣ библ. народного дома. Начало 9. часов утра“. Щож на се „Галічанін“?

— **Практика адвок. кандидатів в суді.** Міністерство судівництва доручило вчера президії парламенту проєкт закона, яким змінє ся присписи що до однорічної судової практики адвокатских кандидатів. Після сего проєкту практика відбувала би ся шість місяців при суді повітовім а шість місяців при суді кра-

Матеріяли до історії зносин Галичан з Україною.

Листи Омеляна Партичного до Олександра Барвіньського.

Ч. 3.

Чесний Пане!

Відсилаю два томи Новосільського. Не гнівайте ся за довгу проволоку, не через мене сталась.

Федьковичъ розбїнався на правду. Кажє щобъ его фотографії не розпродувати, а хто взявъ, щобъ назадъ звернувъ до Тернополя, Відетунаючи разъ на всегда відъ всякого літературнєго ділання, прошу Васъ, позбирати фотографії назадъ а собі впрость у Федьковича замовити; я до нічого більше втиркатися не хочу.

Орудованнє „фондомъ“ доведу ажъ до упорядковання рахунківъ, особливо зъ фотографіями. Теперъ будьте ласкаві замістити слїдуючий списъ жертвуючихъ:

Т. Шанковський 50 кр., Іванъ Гошовський 50 кр., Іванъ Сявочкий 50 кр., Невідомий 50 кр., Николай Кадайський 50 кр., Теофиль Руденський 50 кр., Остап Терлецький 50 кр., Лушвінський 50 кр., Слюсарчукъ 50 кр., Заклінський 50 кр., Олександръ Терле-

цький 50 кр., Кумановський 50 кр., Стеблецький 50 кр., Левицький 50 кр., Олекса Слюсарчукъ 50 кр., Соловка 50 кр., Чаллинський 40 кр., Любовичъ 40 кр., Омелянъ Волянський 40 кр., Пацлавський 40 кр., Богданъ Пюрко 40 кр., Левицький 40 кр., Рушицький 40 кр., Балько 40 кр., Лагодинський 40 кр., Скоморовський 30 кр., Мелешкевичъ 40 кр., Навроцький 40 кр. — Зъ розпродажи першого випуску поезій Федьковича вплинула 8 рн. 20 кр., разомъ отже 20 рн. 90 кр. а. в.

Дочувелиши до того etc...

Єще разъ прошу Васъ закінчити зъ фотографіями Федьковича. Громада Ваша нехай, коли хоче, запише впрость зъ Путилова.

Вамъ щире приклонний

О. Партицький.

9/12 867.

Ч. 4.

Чесний Пане!

Нині получивъ я відъ Васъ письмо, и заразъ одвітую.

Що-до 1) Я керми народнєї справи провадити не могу, бо звадно слабий а умислова робота мині на довгий часъ заборонена. Однак, коли на мене уповаєте, то доложу всякого посторонного старунку, щобъ наша справа розвивалась якъ найлучше. Надіюся, що результатъ моєго ділання вийде усїмъ намъ на хосєнє.

2) Редакцію здайте доконче на старшого чоловіка. Єсть тамъ п. Коссаць, дръ Сушкевичъ и т. д. Я гадаю, що редакторомъ мігъ би бути навіть такий чоловік, що мешкає по за Львовомъ. Те желаннє не виходить відъ мене одного, але єсть впливові дозрільшихъ головъ. Старайтесь доконче уладнати сю справу добре, а побачите, що незаведетесь опісля.

3) Заголовокъ Правда нехай буде задержаний. Въ тимъ духу одвітали мині и съ иншої сторони.

4) Що-до форми, то відкликаю мою давнїшу гадку. Не може бути місячне виданнє, але конечно що-недільнє. Въ тимъ духу поговорить зъ громадою, и донесїть, що власне той пунктъ становить conditio sine qua non. Що неділі мусило-бъ виходити найменше 1½ (півтора) аркушівъ печатнихъ.

Що-до пренумерати и гумористичнєї прилоги то вже Ваше діло. Ліпше однако було би гумористичню прилогу видавати квартално, а то инакше дуже розстрілїтця наша робота.

5) Вану працю не обмежайте на висказані Вами річи! Одділъ славянський що-до історії и літератури єсть надмірно важний для нашої публіки, а одділъ той найлучше въ Львові опрацювати дасть ся. Може бъ и п. Целевичъ піднявся тої роботи.

(Дальше буде).

євим. На випадок більшого заняття, належить ся адвок. кандидатам в часі їх практики судової грошеве відшкодоване.

— Охорона молодіжи. Київський генерал-губернатор видав ось який розпорядок: 1) Забороняє ся продавати спиртосові напитки усім малолітнім і зосібна усім без виїмки ученикам низших та середних шкіл. 2) Забороняє ся пускати в шантани, ресторани, пивні, білярдні, театральні й циркові буфети, молочарні та каварні малоліток і учеників низших та середних шкіл. (Замітка: Правило се не дотикає ся залізничних та парохідних буфетів і по сих буфетах підчас їзди не забороняє ся користувати ся стравою). 3) Забороняє ся пускати в театри на вистави фарсу й оперетки та в ілюзиони й кінематографи учеників низших та середних шкіл. (Замітка: Осей пункт не дотикає ся тих кінематографів, в які ходити дозволить шкільне начальство). 4) Забороняє ся виставляти на виду, продавати чи й дурно роздавати малоліткам і всім ученикам низших та середних шкіл порнографічні малюнки і також літературні твори. 5) Забороняє ся носити шкільні уніформи тим ученикам чи ученицям, що вже не вчать ся в школах. 6) Винувати проти сеї обовязкової постанови властители ресторанів, буфетів, ренскових льохів то що, антрепренєри театрів, шантанів, ілюзионів, кінематографів, власники книгарень і інших магазинів, торговці друкованими творами й картками в рознос та й всі, що неправильно ходять в студентских уніформах — каратимуть ся в адміністративному порядку карою до 500 карб., або арештом до 3-х місяців. — Обовязкова ся постанова входить в силу з того дня, як її оповіщено. Накладати адміністративні кари по сій постанові ген. губернатор поручає київському, волинському та подільському губернаторам.

— Довголітна родина. Недавно помер в селі Ольшидаві під Кремінцем Лаврентий Павліковський, який жив 134 літ. Ціла єго родина визначала ся незвичайною довгим житєм. Батько Павліковського жив 126 літ, а брати оден 116, другий 115, одна з сестер жила 74 літ, друга 102, третя 99, а четверта 93 літ.

— Пригода коломийської „льокальки“. З Коломиї доносять: В суботу вечером около пів до 8. год. поїзд льокальної залізницї, що їхав з Печенїжина через коломийський ринок на дворець, вискочив із шин при ул. Архієпископа Рудольфа. В наслідок того перевернув ся оден порожній віз цистерновий, а другий віз товарний станув в попереку улиці. Пасажирів не було, а гальмівник, що сидів на возі, ще в пору зіскочив і так уйшов смерти. На щасте в тім місци не було нікого і обійшло ся без катастрофи.

Оповістки.

— Заг. збори промисл. спілки „Труд“ відбудуть ся завтрашньої суботи о 5. год. вечер у власнім домі (Ринок ч. 39).

— Заг. збори тов-а „Академ. хор Бандурист“ відбудуть ся дня 19. с. м. о 7. год. вечером в комнах Висшого Музич. Інститута („Нар. Дім“).

— В Старім Самборі відбуде ся дня 24. с. м. о 6. год. отворене „Рускої Бесїди“ (в домі Вінгера, Ринок 16), о 8. год. буде спільний комерс а потім забава з танцями. Стрій визитовий.

— Безпосередний курс возу спального з Підволочиска до (Ніци) Каннес і на поворот. На залізничім шляху Підволочиска-Львів-Відень в окрузі ц. к. Дирекції зал. держ. у Львові, Кракові і Дирекції ц. к. залізницї північної у Відні курсувати буде від 15. листопада с. р. два рази в тижни при поїздах поспішних ч. 3 і 4 віз спальний з Підволочиска до (Ніци) Каннес і з поворотом. Сей віз спальний переставить ся у Відні з подорожними і пакунками з двірця ц. к. залізницї північної на дворець ц. к. дир. зал. полудневої і додасть ся до поїзду експресового Відень (Ніца) Каннес. З поворотом надїде сей віз поїздом експресовим до Відня на дворець залізницї полудневої і буде переставлений на

дворець залізницї північної і доданий там до поїзду поспішного ч. 3.

В інших днях тижня мусять подорожні, по прибуттю на дворець залізницї полудневої, пересїсти до поїзду експресового Відень (Ніца) Каннес і навідворот. Доплата за ужите одного місця I. або II класи в спальнім возі на шляху Підволочиска-Відень згл. навідворот є подана в кишиневім розкладі їзди. Поїзд експресовий Відень (Ніца) Каннес курсує тільки з возами спальними I кл. За ужите поїзду експресового Відень (Ніца) Каннес згл. навідворот, в котрім крім воза реставраційного курсують тільки вози спальні I кл., платить ся належитість за білєти I кл. і належитість додаткову за віз спальний.

Посмертні оповістки.

— О. Тома Решетилевич, парох в Вовчинци коло Станиславова, упокоїв ся дня 7. с. м. в 68. р. житя, а в 43. р. сьвященства. В. с. п.!

— О. Франц Громадка, парох в Смержеві, лопатинського деканата, упокоїв ся дня 11. с. м. в 49. р. житя, а в 21. р. сьвященства. В. с. п.!

— Емілія з Грабовичів Алиськевичева, жена пароха в Доброводах, пов. Збараж, упокоїла ся дня 12. листопада, по тяжкій і короткій недужі в 58. році житя. Була се женщина рідких чеснот, повна посьвяти як для численної родини так для народу, тому і уміла у всіх приєднати собі щирю любов і привязанє. Земля їй пером і вічна память!

Наука, штука і література.

— Нове українське видавництво. З 1909 роком виходитиме у Львові місто „Бжолка“ літературно-науковий двотижневник „Будучність“ і коштуватиме на рік всего 8 К, для учителів 6 К, в Америці 2 долари, зглядно 4 рублі. Оказові числа розішле ся вже в грудні всім тим, які подадуть свою адресу найдальше до 25. грудня с. р., бо відповідно до числа замовлень — друкувати меть ся 1. ч. „Будучности“. Замовленя слати на адресу: М. Венгжин, Львів, Вірменська ч. 25. — За редакційний комітет: М. Венгжин, М. Евшан.

Телеграми

в дня 13. листопада.

Відень. Вчєра відбули ся вибори до дола-австрійського сойму з більшої посїлости. Вибрано 12 вірноконституційних і 4 консерватистів.

Вашингтон. Міністер війни зажадав вставленя в бюджет на 1909 рік квоти 500.000 долларів на купно баллонів до кермованя і машин до літаня.

Триєст. Бойкот австрійських товарів на Сході не то не зменшив ся але скріпив ся так, що торговельні круги дуже тим занепокоєні. Тепер навіть в Альбанії бойкотують австр. товари.

Гам (Вествалія). В законі „Радбот“ вбухли гази. В законі працювало тоді 400 робітників. За 12 годин витягнуєно з закона 36 мертвих а 36 покалечених робітників. Закон стоїть в огни.

Молода вдовиця а сьвященичої родини прийме місце до заряду дому. Зголошеня: І. С. Д. Стрий, poste rest. (2—2)

ХТО себе або свої діти від Кашлю, хрипки, катару, флєгми, заката-рєня устної ями, коклюшу і гор-ляного кашлю хоче увільнити, най купує лікарско випробовані і поручені КАЙЗЕР'А Brust-Camarellen з трема яличками. 5500 нотарияльно потверджених сьвідощв на то. Пачка 20 і 40 сотиків. Доза 80 сотинів. Можна дістати у всіх аптиках і дроґуєриях. (4—24)

Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний). приймає обезпечєня будинків, всяких річій домашних і господарських, збіжа і паші против шкід від пожару. Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів мільона корон. Зиски по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили по 10 проц. Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадниця в Перемишлї приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички. На житє можна обезпечати ся через „Дністер“ в Краківскім Товаристві. Аґенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в мвогих селах; там, де еще не робить вишній аґент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє аґенції. До тепер заробили аґенти 1.142.108 корон провізії. Фонди Товариства 31/12 1907: Фонд резервовий К 1.003.364 — „ резерви премій „ 613.720 — „ спец. на звороти „ 50.939 — „ на ріжницю курсів „ 3.437 — „ резерви спеціальної „ 35.000 — „ емерит. урядників „ 218.364 — „ інші фонди заосмотрєня „ 40.000 — Разом сума К 1.964.824 —

Селяні! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад залізничих поїздів важний від 1. мая 1908. Таблиця з двома частинами: До Львова приходять з (рано, перед пол., по пол., вечер, в ночи) і Зі Львова відходять до (рано, перед пол., по полуд., вечер, в ночи). Міста: Кракова, Кракова, Ряшева, Підволочиск, Черновець, Черновець, Станиславова, Коломиї, Стрия, Пустомит, Самбора, Любіня, Рави рускої, Янова, Брухович, Брухович, Зимної води.

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

